

Joke Boon: Het mysterie van de reuk. Uitgeverij Inmerc, Wormer 2009 ISBN 789066116580 (Reuk- en smaakproblemen/Verplegenden als patiënt/1)

Soort boek/stijl: Ervaringsverhaal van Joke Boon die al vanaf haar 4^e jaar geen reukvermogen meer heeft. Het boek bestaat uit 6 delen: het mysterie van de reuk, een grootverlies, (on)gewenste geuren, bijzondere geuren, reuk en werk, eten en koken met al je (overige) zintuigen, mysterie opgelost. Steeds worden in kleine stukjes ervaringen beschreven die bij deze thema's passen. Daarbij staan in rood gedrukt toelichting en wetenswaardigheden. Mooie lay out, direct en vlot geschreven.

Over de auteur: Joke Boon (1961) is getrouwd met Frank en heeft twee kinderen, Daniël en Eva. Ze is ex-verpleegkundige, werd freelance journaliste en schreef onder andere voor regionale kranten, het blad Nursing, en Arts & Auto. Joke is bezig met een kookboek en wil de problemen die je tegenkomt als je moet leven zonder reukvermogen onder de aandacht brengen.

Korte beschrijving: Joke beschrijft in dit boekje wat het voor haar in het alledaagse leven betekent als je niet meer kunt ruiken. Zij verloor haar reukvermogen op 4-jarige leeftijd als gevolg van een operatie waarbij haar amandelen werden geknipt. Ze beschrijft niet alleen wat ze is kwijtgeraakt maar ook hoe ze er mee omgaat. En dan lees je als leek over zaken waar je nog nooit zo bij stil hebt gestaan. Je weet vagelijk iets over het niet kunnen ruiken van de zeelucht of de associatie van geuren met herinneringen. Maar Joke maakt het concreet door te vertellen wat ze meemaakte bij het proeven van een dure wijn, haar eigen zweetlucht niet kunnen opmerken, hoe ze eet, dat ze brandluchtjes, poepluiers en gaslekken niet opmerkt en wat voor oplossingen ze in de loop van haar leven heeft gevonden. Ze vertelt hoe ze haar andere zintuigen inzet, bijvoorbeeld bij het eten vooral haar ogen, oren en tastzin, zodat ze er op haar manier van kan genieten. Ook beschrijft ze vele kennis en wetenswaardigheden van de invloed van geurvermogen op zeer uiteenlopende gebieden: van seksualiteit, werk tot aan koken of de dood. Steeds weer toegelicht met voorbeelden uit haar dagelijkse leven die soms hilarisch, maar ook pijnlijk of ontroerend zijn. Een verhelderend boekje.

Wat viel op: Mij werd vooral duidelijk dat het niet hebben van een reukvermogen op zo veel terreinen verstrekkende gevolgen heeft. Joke geeft met haar boek veel inzicht in het alledaagse leven zonder reuk, met prachtige, ontroerende en soms ook pijnlijke voorbeelden.

Citaten: Pag. 31: "Ik verzwijg vaak dat ik niet kan ruiken. Ik vind het niet nodig om te vertellen, omdat ik een bepaald soort reactie vrees. Maar soms ontkom ik er niet aan. Dan kom ik in een situatie dat ik niet weet waar het over gaat, omdat ik een bepaalde geur niet ruik of gewoon geen geuren ken. Zoals laatst in de rij bij Albert Heijn. Als ik bijna aan de beurt ben, zegt de caissière: "Ik ruik brand." Ze snuift en draait met haar hoofd, op zoek naar de richting waar de brandlucht vandaag komt. Ze kijkt me aan en zegt: "Ik ruik het duidelijk." Omdat ze me aankijkt, zeg ik: "Ik ruik het niet." Achter mij hoor ik nu mensen zeggen dat ze duidelijk brand ruiken. Ik voel me een beetje onnozel."

Pag. 112: "Stank....De ware reden dat niemand naar haar toe wil is haar geur....Ondanks de chemotherapie en de bestralingen lijkt het wel of de kanker aan alle kanten uit het lichaam spat. Het verband verwisselen is vreselijk. Op het bovenlichaam zijn grote pussende wonden waaraan het verband vastgekleefd zit.

Behalve dat het erg pijnlijk voor de vrouw is als het verband eraf wordt gehaald, is het vreselijk om de diepe kraters te aanschouwen die vol met romig pus staan.

Voorzichtig dep ik de wonden leeg. Ik neem er de tijd voor. We raken in gesprek. Aan het eind van de verzorging krijg ik een glimlach. "Jij had helemaal geen haast," zegt ze. Als ik later die middag thuiskom, heeft mijn man wat lekkers voor me gehaald. Harde witte bolletjes en eiersalade. Ondanks mijn eetlust is een blik genoeg om die te bederven, het déjà vu is te sterk."

Pag. 136: "Het maakt beslist uit met welk bestek ik eet. Het formaat van het bestek waarmee ik eet maakt al heel veel verschil. Ik experimenteer weleens met een bord soep en diverse formaten lepels en merk dan duidelijk smaakverschil."

Recensies: Frank van Wijck, http://www.bol.com/nl/p/boeken/het-mysterie-vande-reuk/1001004006421418/index.html#product_judgement:

"Iedereen kan zich voorstellen hoe erg het is om blind of doof te zijn, maar bij de impact van het verlies van het reukvermogen staat niemand stil. Het tast je basale gevoel van veiligheid aan, kan leiden tot depressie, heeft invloed op je sociale welbevinden en je seksleven, noem maar op. In dit boek brengt de auteur deze zaken allemaal over het voetlicht. Zonder zielig te doen of sympathie te vragen en juist daardoor des te sterker. Dit boek was echt een openbaring voor me. En als je bedenkt dat zeker een half miljoen Nederlanders geen reukvermogen heeft, denk ik dat er een enorme markt voor bestaat."

Marieke Kastelein: http://www.bol.com/nl/p/boeken/het-mysterie-van-dereuk/1001004006421418/index.html#product_judgement :

"Ook ik kan vanaf mijn vierde niet meer volledig ruiken, door een val op mijn neus ben ik voor ongeveer 80 procent mijn reukvermogen kwijt geraakt. Gelukkig proef ik nog wel redelijk goed. Maar wat is dit boek herkenbaar; het raar vinden om tegen mensen te zeggen dat ik niet kan ruiken, het ontdekken van de mogelijkheden die er nog wel zijn. Ik vond het top en raadt het mensen die wel ruiken en niet ruiken ontzettend aan.

<http://www.boekenwurm-en-pleeg.nl/pivot/entry.php?id=1013> : "....Dit is nog maar een tipje van de sluier, wat allemaal met het reukvermogen te maken heeft. In dit boek zullen mensen met reukverlies veel herkennen. Het geeft mensen een steuntje in de rug. Bovendien bevat het boek veel wetenswaardigheden over geur. Ook voor mensen die nog wel goed kunnen ruiken is het een aanrader. Zij kunnen door het mysterie van de reuk meer inzicht en begrip krijgen."